

Cases de la Central de les Illes

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Can Pericas
Emplaçament	Al costat de llevant de la central de Can Pericas a sota del collet de la Cogulera davant de les planes de les Illes
Alçada:	558,8
Coordenades:	
Latitud:	42.092852651032
Longitud:	2.2304404862627
UTM Est (X):	436359
UTM Nord (Y):	4660372

Classificació

Número de fitxa	08237 - 141
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Eclecticisme
Segle	XX
Any	1906
Autoria de l'element:	Societat Pericas Boixeda i cia
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Del conjunt dels dos habitatges que formen part del complex industrial de la central de les Illes només un d'ells està habitat. L'altre presenta esfondraments dels sostres i la coberta i tant sols manté l'estructura. Tot i així el que està habitat també té algunes deficiències en la seva estructura i coberta. Caldria fer algunes actuacions de reparació i manteniment.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada

Titular: 001702700DG36B0001UO

Data de registre de la fitxa: dt., 01/08/2023 - 10:52

Descripció

Conjunt de dues edificacions aïllades destinades a acollir els treballadors de la central de Can Pericas o de les Illes. Es tracta de dues construccions independents situades al costat de la central i disposades al seu voltant. La primera d'elles té una planta rectangular d'una sola planta amb coberta a quatre vessants de teula ceràmica damunt de bigues de fusta que descansa damunt d'una cornisa correguda a manera de ràfec. Té les parets arrebossades en color ocre i les cantonades i bastiments de les obertures en maó ceràmic vist i pintat de color vermell. La composició de les obertures és molt regular i geomètrica a base d'una porta d'entrada i dues finestres a banda i banda a la façana sud, tres finestres a llevant i tres més a ponent. L'interior avui dia molt enrunat es distribueix mitjançant un menjador, cuina i tres habitacions

L'altre edificació està encara habitada i també està formada per un edifici de planta rectangular de planta baixa, pis i golfes amb coberta a dues vessants de teula ceràmica damunt de bigues de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que mira a sud. La distribució de les obertures és molt geomètrica i ordenada organitzant-se a través d'una porta i d'entrada i dues finestres a cada costat coronades per un arc de mig punt de maó ceràmic i amb els bastiments de les obertures emmarcats. Al damunt seu hi han tres finestres que coincideixen amb el primer pis. Val adir que les cantonades i els ràfecs de sota la coberta estan remarcats amb maó ceràmic vist. Les façanes laterals que coincideixen amb els costats curts de l'edifici s'organitzen amb dues obertures a cada planta i dues més a les golfes que resten separades per un fris corregut. La façana nord és completament cega llevat de la porta d'accés als diferents habitatges. La coberta forma un important voladís que està sostingut per bigues de fusta. Totes les façanes estan arrebossades i pintades de color groc amb els elements decoratius (ràfecs, cornises i bastiments) fets en maó ceràmic. No s'ha pogut accedir al seu interior.

Entre aquesta construcció i la primera hi havia una zona enjardinada que avui està deixada i coberta de vegetació

Observacions:

Es tracta de construccions destinades a acollir els habitatges dels treballadors de la central i amb unes característiques comuns a altres centrals d'aquesta època destacant la central de Cabdella a la Vall Fosca. Una de les construccions té la coberta i part dels forjats esfondrats, mentre que l'altra encara està sencera i està ocupada per joves

Història

Sembla que aquestes cases van ser construïdes al mateix moment que la central hidroelèctrica de Can Pericas o de les Illes al 1892 quan la companyia Pericas Boixeda i Companyia van rebre la concessió d'un salt al Ter a la zona de les Illes per poder-hi construir una turbina i una fàbrica tèxtil. Es tractava de lúnica zona del Ter que no tenia força motriu entre la desembocadura del canal de Can Guixà i la central de les Illes. *"El aprovechamiento propiedad de esta sociedad fué concebido para utilizarlo como fuerza motriz de una fábrica de hilados y tejidos que se proyectaba construir en el mismo salto , pero después de minuciosos cálculos y tanteos se ve en necesidad de desistir en tal idea, por no ser económicamente ralizable , pués el lugar dónde se debía emplazar la fábrica se halla bastante separado de la carretera y de la estación férrea, sinedo necesario construir un ramal de carretera que vaya a empalmar con la general del Estado de*

Barcelona a Ribas, por muy buenos terrenos de cultivo a cuya venta oponen gran resistencia sus propietarios y no permitiendola Ley, la expropiación sería el único medio de adquirirlos al pagar por ellos las exorbitantes cantidades que exigen sus dueños Aquest projecte però no resultà eficaç ja que després de fer un anàlisi al sector impossibilitaven la instal·lació d'una nova fàbrica degut a la crisi del sector i únicament es va construir la central el 1912 sota la mà de l'arquitecte Josep Mª Pericas per a produir electricitat que era transportada a altres factories de Vic. El 1913 aquesta companyia subministrava l'enllumenat públic de Vic. Aquesta central tenia una capacitat de 1000 C.V i era capaç de moure màquines sense embarrats i emb lús de l'energia elèctrica. El 1932 la societat Pericas Boixeda i CIA prèn el nom de Energia elèctrica del Ter. Actualment pertany a Fecsa Endesa.

Bibliografia

CLUB HISTÒRIA LOCAL. *El primer brollador de quilowats a* Programa de la Festa Major de 1996. Ajuntament de Sant Quirze de Besora

CLUB HISTÒRIA LOCAL. Retalls d'història del segle XIX. Associació Gombau de Besora. Col·lecció Història Local. Núm. 2

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN; 1998. Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat

AMQ: Matrícula Industrial 1854-1940

[https://www.consorcidelter.cat/rutes/producció/central de les illes](https://www.consorcidelter.cat/rutes/producció/central_de_les_illes)

